

Jurgita Noreikienė

Tikejimo dugnas

baltos lankos

Jurgita Noreikienė

TIKEJIMO
DUGNAS

Romanas

baltos lankos

1

Man patinka tas stiprus švaros kvapas. Paklodė ne pirmo baltumo, šiurkšti, bet labai tvirta. Atlaikys dar ne vieną mirtį. Ji ir turi būti tvirta – tai lyg stebuklingas kilimas, išskraidinantis juos į anapusybę. Lyg paskutinis apkabinimas atsisveikinant. Anaiptol ne visi nuo jos pakyla. Stiprios mano rankos paklodė išskleidžia ant pageltusio čiužinio ir tiesindamos raukšles staiga sustingsta. Ten, kur jos prisilietė, ryškėja kažkokios pilkšvos dėmės – tartum kas būtų aplaistės vandeniu. Dėmės man žiūrint plečiasi ir susijungia į raides. „Padék“, – perskaitau vidury paklodės, ir mane apima neaiškus siaubas. Tylą, trikdomą tik neoninių lempų dūzgesio, perskrodžia Beethoveno melodija.

Atsisėdusi lovoje ne iš karto supratau, iš kur ta melodija sklinda. Tamsoje apgraibomis pasiekiau

stalą ir susiradau ant jo nutrenktą rankinę. Telefonas plyšavo kažkur giliai viduje, tarp kosmetikos, senų parduotuvės čekių, higieninių įklotų ir kito šlamšto. Rankinėje tilpo ir nedidelis skėtis, ir pigus meilės romanas aplamdytais minkštais viršeliais, kurį skaitydavau budėdama naktimis. Galų gale telefoną pavyko užčiuopti.

Skambino nepažįstamas numeris. Įkyriai ir atkakliai. Atsiliepiau.

- Saule? - į ragelį sušuko susijaudinęs vyriškas balsas.

Išgirdau jį pirmą kartą gyvenime.

- Taip, čia aš, - kimiai atsakiau nustebusi. - O jūs kas?

Nepažįstamasis padėjo rageli. Žvilgtelėjau į telefono laikrodį, buvo antra nakties. Mieguista susimąsciau. Jeigu jam reikėjo ne manės, kodėl pavadino mane vardu? O gal tiesiog kreipėsi bendriniu žodžiu, bet išgirdės mano balsą suprato, kad aš ne jo „saulė“? Veikiausiai taip ir buvo, bet tas nerimo kupinas balsas nesiliovė aidėjės mano galvoje. Lyg pagalbos šauksmas iš mano sapno, be pėdsako išgaruojančiu vandeniu užrašytas ant mirštančiojo paklodės. O jeigu visgi tai kas nors iš artimųjų? Gal pakliuvo į bėdą ir paskambino iš svetimo telefono? Užsimiegojusi

balso galėjau ir nepažinti. Šiaip ar taip, tas vyras kreipėsi į mane vardu... Suvokiau, kad lemtinga tokias atvejas būna net viena minutė.

Jis atsiliepė, ir man iš karto palengvėjo.

- Telefonas išsijungė, - pasiteisinau lyg atsiprašinėdama. - Kas skambina, kas atsitiko?

Telefono ragelyje buvo girdėti tylus pypsėjimas - tartum kažkur būtų veikęs širdies ritmą fiksuojantis aparatas - tokį nuolatos girdžiu darbe.

- Ką gi, tada niekuo negaliu padėti, - tariau susi-erzinusi, bet pabaigti pokalbi delsiau.

- Ar tikrai nori man padėti? - kiek uždelsės paklausė balsas.

Piktai nusijuokiau.

- Na, aišku. Apie nieką kita ir negalvoju, - nusivaipiau.

Mano keistasis pašnekovas, atrodo, nudžiugo.

- Tu padësi, tikiu tavim, - pasakė. - Iki greito, Saule.

Jis ir vėl padėjo ragelį. Įniršusi mèginau dar kartą jam paskambinti, kad išrèžčiau viską, ką manau apie tokius pokštus, bet nepažystamasis nebeatsiliepė.

Kad ir kaip stengiausi užmigti, bet šitaip pažadinta visą likusią naktį prasikankinau apnikta slogių minčių. Buvau ne iš jautruolių, netgi priešingai -

šiaip ar taip, darbas reanimacijoje reikalauja šaltų nervų, didelės savitvardos ir vidinės ramybės. Tačiau nerimas, apėmės po keisto skambučio, vis labiau smelkėsi į širdį. Nerimas, o paskui – ir kažkoks nepaaiškinamas, anksčiau nepatirtas jaudulys. Jo balsas... žemas ir minkštasis, visada nejučiomis suvirpėdavau tokį išgirdusi. Jis pasakė „iki greito“. Pažadas? O gal grasinimas? Ar tie žodžiai iš tiesų skirti man? Blaškiausi ant pagalvės, kankinama negeros nuo jautos. Vis neapleido jausmas, kad tam vyrui tikrai reikia mano pagalbos, reikia čia ir dabar, bet nežinojau kokios, nenumaniau net, ar iš viso galiu jam padėti. Kai sumerkdavau akis, jau slysdama į sapno glėbi išvysdavau krauko upes, griežiančius iš skausmo dantis ir rankas, bandančias mėslungiškai įsikabinti man į krūtinę. Apimta siaubo vis skubėdavau atsimerkti.

Prieš naktinę pamainą pavyko užmigti tik paryčiais. Sapnavau alyvinį dangų, tame plieskiančią geltoną saulę. Ne vieną saulę, sauliu buvo daug. Visas dangus jomis nusėtas, kaip akinančiai liepsnojančiomis kiaurymėmis. Siaubo genama bėgau nuo to dangaus, bet nebuvo, kur pasislėpti, vien plynai laukai aplink. Tas beprotis dangus matė mane visur. Verkdama parpuoliau ant žolės, nagais įsikibau į žemę.

Prieš akis blizgėjo senovinio moskvičiaus ratas, Jame atsispindėjo alyvinis dangus. „Danguje...“ – iš tolumos ataidėjo manęs pasiimti atvažiavusios tetos sakinio nuotrupa, ir aš žemėtomis rankomis užsikimšau ausis. Neeee!!! Nenoriu, nekenčiu... Netikiu...

2

- Būna, prisisapnuoja, - nusišypsojo Simona, alkūnėmis atsirėmusi į stalą slaugytojų kabinete. - Ar tik ne pilnatis?

Ta optimistiška šypsena strazdanotame veide mane visada šiek tiek erzino. Simona manė, kad viskas priklauso nuo požiūrio. Neva, jeigu tu pasaulį pasitiksi atvira širdim, tai ir jis bus tau draugiškas... Aš laikiausiai kiek kitokios nuomonės - ir turėjau priežasčių, bet mes vis tiek buvom geriausios draugės. Geriausios, nes, be Simonos, kitų draugijų neturėjau. O jai buvo ne taip ir svarbu, su kuo draugauti, ji buvo miela visiems. Turbūt su manimi galėjo draugauti tik toks žmogus kaip ji.

- Delčia, - pasakiau, nors iš tikrujų nežinojau, kokia dabar mėnulio fazė. - Nesuprantu, kaip tu gali tikėti tokiais kliedesiais?

Simona gūžtelėjo pečiais.

– Aišku, netikiu, – sutrikusi nusijuokė. – Nors pri-pažink, čia yra logikos.

Tas amžinas nuomonės naturėjimas varė mane iš proto, o ypač supykдė dabar, kai buvau neišsimiego-jusi ir suirzusi. „Tai ar yra logikos, ar netiki?“ – no-rėjau pašaipiai paklausti, bet, laimė, susivaldžiau, nepaklausiau. Tik to ir trūko, kad išvariusi Kęstą susypykčiau dar ir su Simona. Logikos... Jeigu yra logikos, tai ir tiki. O jeigu netiki, kokia dar gali būti logika? Argi įmanoma tikėti tuo, kas neturi logikos? Rengda-masi uniformą tylėjau, vis pašnairuodama į jos puse. Tylėjo ir Simona. Mudvieju tyla buvo labai nejauki, ir aš pirmoji ryžausi ją nutraukti nukreipdama kalbą kitur. Atsargiai paklausiau, ar aš savaitgalį, kai mu-dvi, pabėgusios nuo Kęsto, nulékem į klubą, niekam nedaviau savo telefono numerio. Tačiau Simona iš tos nakties pati mažai ką atsiminė.

– Alkoholike, – nusivaipiau, bet Simona nė kiek neįsižeidė, ir pati pradėjo juoktis. Atrodė, kad jai patiko būti išvadinta alkoholike.

– Nepažistami gerbėjai skambinėja, ar ne? – suki-keno kabindama į spintą savo chalatą. – O Kęstas dėl to vakaro nesupyko?

Pasakiau, kad Kęstą pasiunčiau velniop. Ne dėl to vakaro, o todėl, kad seniai reikėjo. Nes jis nori viską spręsti už mane ir neleidžia pačiai rinktis.

- Aš jam ne daiktas, - paaiškinau prieš veidrodį rišdama į kasą plaukus. - Jeigu padarys išvadas, galbūt dar ir priimsiu. O gal ir nebepriimsiu.

- Teisingai, - pritarė Simona.

Žiūrėjau į ją ir vėl nesupratau, kam ji pritaria.

- O tu ar priimtum vyra po to, kai jis tau pasako, kad niekada gyvenime neves ir neturės šeimos? - paklausiau.

- Na... - darsyk patraukė pečiaiš Simona. - Bet jis gi išgéręs taip pasakė.

- Koks skirtumas? - susierzinusi surikau. - Tam tikri dalykai yra esminiai, jie nesikeičia, ar būtum blaivus, ar išgéręs.

Simona susigūžė supratusi, kad ir vėl kažką ne taip pasakė. Man jos net pagailo, bet nežinojau, kaip tai parodyti. Anksčiau su ja visada budėdavom kartu ir prašnekédavom ištisas naktis, apkalbėdamos bendradarbius ir pacientus. Kartais net brendžio ar like-rio slapta nuo daktaro Petkaus įkaldavom - Simona savo spintelėje dažnai turėdavo paslėptą buteliuką. Ji kantriai klausydavosi mano ilgų išvedžiojimų apie gyvenimo tiesas, linksėdavo galvą... netgi kai tyčia įrodinėdavau dalykus, kuriais pati netikėjau.

O ligoninėje įvykus etatų mažinimui mus paliko dirbti po vieną. Buvo nelengva, bet turėjom džiaugtis, kad turime darbą ir kad mažos mūsų miestelio

ligoninės apskritai neuždarė. Simona užsimetusi languotą puspaltį ir užsivyniojusi šaliką pasakė, kad atkreipčiau dėmesį į pacientą prie lango. Nelaimėliui virtuviniu peiliu buvo sužalotas dešinysis skilvelis – vilčių, kad atsigaus, mažai.

– Ačiū, nudžiuginai, – nusikvatojau.

Vadinasi, šią naktį nepavyks užbaigtį įpusėto romano – greičiausiai vėl tapsiu kieno nors palydove į anapus. Pati mirtis man buvo ne naujiena – ji nei trikdė, nei baugino. Sunkiai sergantiems pacientams intensyvios terapijos skyriuje tai reiškė vieną neprastą dalyką – kančių pabaigą, taip sakant. Palydėjusi Simoną porą žingsnių koridoriumi užėjau į gydytojo Petkaus kabinetą.

– Saule, – kreipėsi jis į mane nepakeldamas žilste-lėjusios galvos nuo popierių. – Pažiūrėk, kaip Zaganas. Jeigu sulašėjo morfijus, atjunk, ir duok gliukozę Juodzevičiui.

– Juodzevičius dar gyvas? – nusistebėjau. – Na, ir stiprus diedukas.

– Sakė, ryte aplankė kunigas, nuo tada pradėjo taisytis, – abejingai burbtelėjo Petkus.

Kunigai mane erzino, nemégau jų nuo vaikystės. Nuo pat pirmųjų savo gyvenime laidotuvių. Nuo tada, kai sėdėjau bažnyčioje tetai ant kelių ir mano juodi lakuoti batukai vis nesiliovė spardę priekyje

stovinčio suolo. Taip pat juodai lakuoto. Kunigas tada, graudulingu balsu kažką kalbėdamas apie nuolankumą ir susitaikymą, iš sakyklos dėbtelėjo tokiu žvilgsniu, kad mano kojos iškart tapo akmeninės. Dvokė smilkalais, į aukštą palubę, išmargintą spalvotais vitražais, kilo troškūs gerklę graužiantys dūmai. Sunku buvo nusėdėti vietoje. Palubė vaizdavo dangų su liūdnai nutūsusiais šventųjų veidais.

Šitas kunigas taip pat pardavinėjo dangų. Uoliai. Elgėsi taip, lyg jo darbas būtų svarbesnis už visų mūsų, medikų, dieną ir naktį besiplėšančių šioje varganoje provincijos ligoninėje. Jis įkyriai brovėsi į palatas, žadindavo miegančiuosius, drabstydavosi bakterijų knibždančiu užsistovėjusiu vandeniu ir bambédavo savo monotonuškas maldas, nutęsdamas galūnes ir varydamas depresiją. Ir viskas tik todėl, kad kvaišos antro aukšto seselės išūžė direktoriui ausis, kad mūsų ligoninėje vaidenasi. Net grasino, kad naktimis nebedirbs. Priskiedė apie koridoriais slankiojančią šmēklą, keistus žingsnius, atsidarinėjančias duris, sutemus nežinia iš kur sklindančias dejones ir panašiai. Man, tiesą sakant, tokios kalbos kėlė juoką. Nors pati dažnai budėdavau naktimis, jokių nelabujų nebuvau nei mačiusi, nei girdėjusi.

- Daktare, nesikuklinkite, juk tai jūsų, o ne kunigo nuopelnas, - nusišypsojau pataikaudama, ir Petkus pakėlęs galvą taip pat man dėkingas šyptelėjo.